

L'Estat no assumeix els drets fonamentals dels catalanoparlants

Ja n'hi ha prou

ELISEU CLIMENT, ANTONI MIR I JORDI PORTA

Si l'Estat espanyol fos un Estat normal i respectuós amb el seu caràcter plurinacional i plurilingüístic, la publicació d'un reial decret que pretén establir per a les escoles oficials d'idiomes uns estudis i una titulació de valencià diferent de la de català seria –i ja és prou– una desqualificació d'un ministeri que es diu d'Educació i Ciència.

Però, sense deixar de ser això, i vista la reiterada actuació de l'Estat espanyol i, sobretot, del govern del Partit Popular, aquesta mesura cal interpretar-la, a més, com un atac a la llengua catalana i als ciutadans que la tenen com a pròpia; una agressió que ens afecta igualment al País Valencià, a les Illes Balears i al Principat de Catalunya. I es tracta d'un pas més en l'estratègia del *divideix i impera*, al qual la salut democràtica i la dignitat com a ciutadans catalanoparlants ens exigeix una resposta concloent.

Perquè, a més, l'aprovació d'aquest reial decret faria ara un salt determinant en la divisió de la nostra llengua amb gravíssimes conseqüències legals: oficialitzaria en titulacions oficials el valencià i el català com si fossin dos idiomes diferents, quan fins ara els títols es consideraven plenament homologats, amb la doble denominació de valencià al País Valencià i català a les Illes, a Catalunya i a la resta de l'Estat.

La gravetat de la mesura prevista no es deu només a l'aberració filològica que és oposar un valencià a un català. És, a més, un autèntic despropòsit legal, que provoca la discriminació entre llengües i ciutadans i la contradicció dins la legislació del mateix Estat. És una flagrant discriminació que la discrepància de noms entre castellà (que és l'únic admès en la Constitució) i espanyol (com se l'anomena en les escoles oficials d'idiomes: *español para extranjeros*) no porti el ministeri d'Educació i Ciència, en justa correspondència, a tractar-los com si fossin idiomes diferents, amb la qual cosa ens

hauríem de demanar si hi ha llengües i ciutadans de primera i de segona.

Però, a més, el reial decret entraria en oberta contradicció amb altres normes. Ja hem dit que fins ara els títols de valencià i català de les escoles oficials tenien, malgrat el nom distint, plena equivalència. Però hi ha més: també en el camp de les titulacions de llengua i al màxim nivell acadèmic, hi ha, reconeguda per l'Estat, una única llicenciatura en filologia catalana, a la qual queden homologades les anteriors de filologia hispànica (secció valenciana).

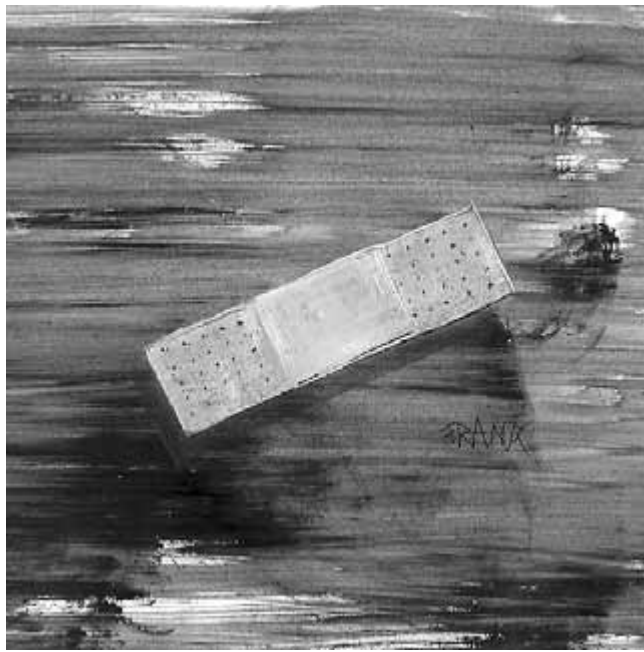
I, finalment, en l'aniversari aparentment tan celebrat de la Constitució pels qui diuen defensar-ne els drets i els deures, és molt pertinent recordar l'existència d'una sentència del més alt rang, del Tribunal Constitucional espanyol, la 75/1997, de 21 d'abril del 1997, que confirma que són plenament constitucionals tant la denominació acadèmica, llengua catalana, com la recollida en l'Estatut d'Autonomia, valenciana, tal com apareix en els estatuts de la Universitat de València.

Per tant, els qui es pretenen tan èmfaticament legalistes no poden invocar, si no és amb mala fe manifesta, el pretext que l'Estatut d'Autonomia valenciana només es refereix amb el nom de valencià a la llengua pròpia. La doble denominació equivalent de català i valencià, no sols té tot l'aval de la filologia i la història, sinó que el té també en el dret.

En comptes de presentar-se interessat pel català només pel cantó de la manipulació del seu nom i per l'enfrontament social, el partit que governa l'Estat espanyol i les autonomies valenciana i balear faria bé de demostrar el seu compromís real per la nostra llengua promovent-ne i garantint-ne l'ús efectiu. L'administració de l'Estat i la Generalitat Valenciana co-

incideixen a ser tan excepcionalment sensibles als formalismes nominalistes i disgregadors com excepcionalment insensibles a usar la llengua pròpia amb normalitat en l'ensenyament i els mitjans de comunicació.

En aquesta mateixa línia, constatem que l'Acadèmia Valenciana de la Llengua es va presentar a la societat com l'ens creat per superar un conflicte atípic artificialment des del debat partidista. Era –asseguraven els promo-

FRANK JENSEN

tors– l'entitat que havia de deixar fora del debat les qüestions de la normativa i de la unitat de la llengua, que quedaven pactades i establertes en la mateixa llei de creació d'aquesta Acadèmia.

Cap dels punts del pacte ni de la llei en què es basa l'AVL no ha estat respectat. Pitjor encara: el Partit Popular ha usat l'Acadèmia com a apèndix polític per promoure el mateix conflicte, però amagant-se darrere de la presumpta neutralitat d'aquesta: censura en els llibres de text d'ensenyament primari i secundari a tota referència a la unitat i el nom *català*, censura dels programes de literatura de tots els au-

tors no nascuts al País Valencià, imposició d'un model lingüístic de màxima dialectalització i màxima diferenciació de la resta de la llengua, no reconeixement dels títols de llicenciatura de filologia catalana, no reconeixement dels certificats administratius de català emesos a les Balears i a Catalunya, etcètera.

En conseqüència, Acció Cultural del País Valencià, Obra Cultural Balear i Òmnium Cultural fan públic que tenen la determinació de prendre totes les iniciatives possibles per impedir al govern espanyol que aprovi aquest decret i continuï amb l'estratègia de fragmentació, desús i hostilitat contra el català. Criden els seus milers de socis i tota la societat civil dels Països Catalans a mobilitzar-se contra aquestes mesures. Apelen els governs autonòmics i els partits polítics del País Valencià, les Illes Balears i el Principat de Catalunya a assumir com un punt fonamental de la seva actuació la defensa explícita de la unitat del català, el reconeixement legal d'aquesta unitat i el ple ús social i institucional de la llengua.

I, finalment, fan una crida a l'Institut d'Estudis Catalans a fer valer la seva autoritat com a institució que, per història, per llei per manament dels seus estatuts, té encomanada la normalització coherent del català arreu del l'àmbit lingüístic.

Si en l'emfàticament celebrat aniversari de la Constitució espanyola –que hauria de ser dels drets, de les llibertats i dels deures democràtics– l'Estat no vol acceptar una qüestió tan bàsica com el respecte i la promoció de la llengua de milions dels

seus ciutadans; si l'Estat dit de les Autonomies només serveix per reduir la nostra llengua a parles autonòmiques separades i confinades a les respectives fronteres i a l'ús subordinat; en definitiva, si l'Estat espanyol no assumeix els drets fonamentals dels catalanoparlants com a tals i no tracta com a pròpia la nostra llengua, els ciutadans dels Països Catalans haurem de començar a proposar-nos, en justa correspondència, un tracte similar per a un Estat que no vol ser el nostre.

• ELISEU CLIMENT, ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ; ANTONI MIR, OBRA CULTURAL BALEAR; I JORDI PORTA, ÒMNIMUM CULTURAL

▶▶▶

de Rafael Campalans inscrits dins la Federació del PSOE, del qual es veieren obligats a abandonar i fundar l'any 1923 la Unió Socialista de Catalunya, i es van presentar a les llistes d'ERC d'en Macià. Haurà de fer taula rasa d'en Josep Pallach, que rebutjà la secretaria general del PSOE davant de Mattoffer, a l'inici del canvi, simplement per la raó "jo sóc català". "Tindrè –va afegir– totes les bones relacions fraternals amb el PSOE, però més no". De totes les lluites ideològiques entre el PSC (R) i PSC ((c)), aquesta dependència estructural del PSC amb el PSOE és l'única que li queda per guanyar a l'enyorat Josep Pallach. I el més trist és que el mateix Pasqual Maragall hi està d'acord.

Per tot aquest conjunt de motius –i altres que vaig expressar en el darrer article–, vull acabar de manifestar el meu pensament en aquest tema can-

dent. Els resultats són ja coneguts. He votat sempre ERC, fins i tot –i potser per això– quan hi havia baralles i anava malament. Vaig fer un vaticini dels resultats d'ERC a *El Triangle*. 22 escons. ERC era un partit nacionalista que havia aixecat el vol. Hi havia la possibilitat, per les raons ja explicades, que CiU perdés les eleccions. I jo i uns quants decidírem, per aquesta vegada, passar el vot allà on hi hagués més perill de fer aigües.

Ara, vistos els resultats i les negociacions d'ERC i els efectes secundaris previsibles, tinc la sensació que ERC, de reüll, mira cap a Madrid. I aquesta mirada li pesa. I per poder sortir de l'atzucac en què es troba Catalunya, seria una temeritat inclinar-se per fer govern ERC i CiU. El PP ens arraconaria, com ho està fent amb el nacionalisme democràtic del PNB a Euskadi.

D'altra banda, malgrat la dependència del PSC, evidenciada fins i tot

en els moments de les negociacions, s'ha aconseguit que Rodríguez Zapatero deixés més fluix el ronsal i respectés els objectius d'un nou Estatut i d'un més alt finançament... sense traspasar els límits de l'Espanya de tots; ara, de moment, objectius d'ERC, de CiU i del PSC.

A més, Rodríguez Zapatero sembla que aprofita la necessitat que té de no fer més tibants les relacions entre el PSOE i PSC, per escapar-se del seguisme vergonyós amb el PP i proclamar (sembla?) que a Espanya s'han de reconèixer les nacions històriques i que se les ha de dotar de tots els instruments polítics, culturals, socials i de llengua que les identifiquen i les diferencien de Castella. Reconeixement que el PSOE de Felipe González evità de totes totes i més, amb la LOAPA. Això seria un pas molt important per a la democràcia d'Espanya. Seria, sens dubte, un punt que definiria la

nova política del PSOE, fins ara buida de contingut.

Per tot això em sembla que ERC ha de forçar amb tots els mitjans que té ara a la seva disposició, el govern tripartit d'ERC, CiU i PSC. No n'hi ha prou que el PSC de Montilla s'hagi negat a entrar-hi. Al començament va dir sí. S'han de buscar tots els racons per fer-lo canviar d'opinió. Això sí que és una necessitat peremptòria, que no crec que se'ns presenti de nou: una Catalunya esgotada i amb setge pel govern del PP, i uns partits que per raons diferents tenen l'obligació de posar tota la carn a la brasa, amb les renúncies que calgui, per catapultar el país sencer a cotes realment fermes, per continuar després, fins a assolir els nostres somnis. El nou president del Parlament, Ernest Benach, ens ha parlat avui d'utopia. Allò molt difícil. Heus aquí els límits.

• MN. JOSEP DALMAU, PERIODISTA I ESCRIPTOR